

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní**

Komunitní přístup v praxi

Nikola Kubištová

**Bakalářská práce
2018**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Nikola Kubištová**
Osobní číslo: **E14090**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Ekonomika pro kriminalisty a celníky**
Název tématu: **Komunitní přístup v praxi**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je analyzovat možnosti využití komunitní práce a komunitního přístupu na konkrétním území se sociálně vyloučenou lokalitou. Návrh řešení zohlední podmínky vzniku komunitních center na území MAS SKCH, z.s. a upřesní předpoklady pro práci komunitního sociálního pracovníka.

Osnova:

- Komunitní přístup MAS.
- Co je to MAS - úloha ve společnosti.
- Komunitní přístup MAS SKCH.
- Empirická sonda.

Rozsah grafických prací: —
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

BURCH, Hobart. Basic social policy and planning. New York: The Haworth Press, 1996. 137 s. ISBN 0-7890-6026-4.
GOJOVÁ, Alice. Teorie a modely komunitní práce. Ostrava: Repronis Ostrava, 2006. 116 s. ISBN 80-7368-154-4.
KENNEDY, Patricia. Key Themes in Social Policy. New York: Routledge, 2013. 181 s. ISBN 978-0415520973.
MATOUŠEK, Oldřich. Metody a řízení sociální práce. Praha: Portál s. r. o, 2008. ISBN 978-80-7367-502-8.
MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR. Strategie sociálního začleňování 2014-2020. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2014. 78 s. ISBN 978-80-7421-080.

Vedoucí bakalářské práce:
Mgr. Jan Mandys, Ph.D.
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: 1. září 2017
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2018

doc. Ing. Romana Provozničková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2017

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2018

Nikola Kubištová

PODĚKOVÁNÍ:

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce Mgr. Janu Mandysovi Ph.D. za jeho odbornou pomoc, vzácné rady a poskytnuté materiály. Také bych ráda poděkovala organizaci MAS SKCH, z.s. v Luži za poskytnuté informace, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

V neposlední řadě bych také ráda poděkovala celé své rodině, nejbližším a přátelům, kteří při mne stáli během celého studia.

ANOTACE

Tato bakalářská práce je zaměřena na část činnosti Místní akční skupinu Skutečsko, Košumbersko a Chrasteco, která se aktuálně věnuje budování sítě komunitních center ve svém území a v této souvislosti hledá vhodné kandidáty na pozici komunity sociální pracovník. V první polovině teoretické části si vymezíme základní pojmy vztahující se na činnosti místních akčních skupin, metodu LEADER a její úlohu ve společnosti. Upřesníme i způsob výběru a hodnocení žádostí podaných do výzev MAS, který je podrobněji zachycen v interních postupech MAS. Ve druhé části se zaměříme na obecné informace o MAS SKCH, její historii a složení členské základny. Upřesníme si základní pojmy týkající se sociální politiky, komunitní práce (včetně nástinu vývoje pojmu) a jejich souvislosti s činností místních akčních skupin. Přes tyto pojmy se dostaneme k návrhu, který by mohl pomoci najít komunitního sociálního pracovníka v souladu s potřebami území MAS SKCH.

KLÍČOVÁ SLOVA

Místní akční skupina Skutečsko, Košumbersko a Chrasteco, místní akční skupina, metoda Leader aj. úloha ve společnosti, hodnocení projektů (interní postupy), historie MAS a informace o členské základně, sociální politika, komunitní práce, vývoj a historie komunitní práce

TITLE

Community approach in the practice.

ANNOTATION

This bachelor thesis is focused on part of the activities the local action group Skutečsko, Košumberk and Chrasteco, which with is currently devote to building a network of community centers in their territory and in this context is looking appropriate candidates for the position community social worker. In the first half of the theoretical part, we will define the basic concepts related to the activities of local action groups, the LEADER method and its role in society. We will also specify the method of selecting and evaluating applications submitted to MAS calls, which is reflected in detail in the internal procedures of the MAS. In the second part we will focus on general informatik about MAS SKCH, it's history and membership. We will specify basic concepts related to social policy, community work (including the outline of the concept) and their connection with the action of local action groups. Through these concepts, we will come up with a suggestion that would help to find a community social worker in accordance with the needs of MAS SKCH territory.

KEYWORDS

Local action group Skutečsko, Košumberk and Chrasteco, local action group, method Leader etc. task in company, evaluation project (internal advance), history MAS and informatik of member base, social policy, community work, progress and history community work.

OBSAH

ÚVOD	10
1. KOMUNITNÍ PŘÍSTUP MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN	11
1.1. PRINCIP LEADER.....	13
1.2. ÚLOHA MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN VE SPOLEČNOSTI A HODNOCENÍ PROJEKTŮ Z INTERNÍCH POSTUPŮ MAS	14
2. MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA SKUTEČSKO, KOŠUMBERSKO A CHRASTECKO, Z.S.	16
2.1. HISTORIE MAS SKCH.....	17
2.2. SOCIÁLNÍ POLITIKA	23
2.3. SOCIÁLNÍ PRÁCE	25
3. VÝVOJ A HISTORIE KOMUNITNÍ PRÁCE	27
4. EMPIRICKÁ SONDA	29
4.1. INTERPRETACE ZJIŠTĚNÝCH DAT	30
ZÁVĚR	40
POUŽITÁ LITERATURA	41
SEZNAM PŘÍLOH	45

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Počet MAS podle krajů	12
--	----

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Místní akční skupiny podle krajů v ČR	11
Obrázek 2: MAS ČR k 12. 9. 2017	12
Obrázek 3: Sedm charakteristických prvků přístupu LEADER.....	14
Obrázek 4: Mapa svazků obcí MAS SKCH	16
Obrázek 5: Pozice kraje na mapě České republiky	18
Obrázek 6: Pozice okresů v Pardubickém kraji.....	19
Obrázek 7: Slyšeli jste někdo o pojmu komunitní pracovník?.....	31
Obrázek 8: Slyšeli jste někdy o pojmu komunitní centrum?.....	31
Obrázek 9: Jaké by měl mít podle Vás tento člověk osobnostní a odborné znalosti?.....	33
Obrázek 10: Jaké problémy by měl tento pracovník řešit ve vaší obci a okolí?	33
Obrázek 11: Věková struktura starostů/zastupitelů.....	34
Obrázek 12: Jaký by měl mít budoucí komunitní sociální pracovník nejvyšší dosažené vzdělání?.....	35
Obrázek 13: Měl by mít tento pracovník už nějaké předchozí zkušenosti?	36
Obrázek 14: Kde byste takového člověka nejvíce hledal/a ?	37

SEZNAM ZKRATEK

Sb.	sbírka zákonů
Odst.	odstavec
Mgr.	Magistr
PhD.	Doktor
z.s.	Zapsaný spolek
MAS	Místní akční skupina
MAS SKCH	Místní akční skupina Skutečsko, Košumbersko a Chrastecko, z. s.
ČR	Česká republika
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
tzn.	to znamená
CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
apod.	a podobně
JUDr.	Doktor práv
Kč	Koruna česká
MUDr.	Doktor medicíny
č.p.	číslo popisné
Obr.	Obrázek
atd.	a tak dále

ÚVOD

Místní akční skupiny (MAS) představují ve společnosti velice významné subjekty, neboť napomáhají zlepšovat kvalitu života a životního prostředí ve venkovských oblastech, a to zcela zdarma. Na území České republiky působí již řadu let v mnoha oblastech, života společnosti. V rámci svého území má každá svou historii, realizuje společné cíle, strategie a aktivity svých členů a partnerů, kterých chtějí dosáhnout v následujících letech, a pokud by nastala výjimečná situace či událost, jsou schopny působit celorepublikově.

Úvodní část práce je zaměřena na obecný popis komunitního přístupu MAS (její úlohou ve společnosti, včetně hodnocení projektů) a na informace o principu Leader. Další část je zaměřena na historii a obecné informace o konkrétní Místní akční skupině Skutečsko, Košumbersko a Chrastocko. Součástí této kapitoly jsou vymezené základní pojmy (sociální politika, sociální práce a její vývoj a historie), které patří nerozlučně k tématu.

Cílem práce je analyzovat možnosti využití komunitní práce a komunitního přístupu na konkrétním území se sociálně vyloučenou lokalitou. Návrh řešení zohlední podmínky vzniku komunitních center na území MAS SKCH, z. s. a upřesní předpoklady pro práci komunitního sociálního pracovníka. V závěrečné části je provedeno dotazníkové šetření, a to jak pro území MAS, tak pro starosty/zastupitele. Respondentům jsou předloženy dotazy na téma: předpoklady pro práci komunitního sociálního pracovníka. Na základě získaných dat z dotazníkové šetření byla provedena analýza, ze které následně vychází doporučení pro MAS SKCH do budoucna.

1. KOMUNITNÍ PŘÍSTUP MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN

Místní akční skupiny (zkráceně MAS) jsou sdružením zástupců firem, obcí, neziskových organizací a dalších subjektů. Tyto subjekty sjednotil zájem o rozvoj určitého území. Mají připravené územní strategie pro rozvoj venkova a zajišťují realizaci jednotlivých projektů v rámci realizace Strategického plánu Leader a SCLLD (viz dále). MAS jsou zřizovány za účelem praktické realizace rozvoje venkova na principu partnerství venkovských subjektů; nelze je zaměňovat s mikroregiony, protože ty jsou pouze svazky obcí. [35]

Vznikají po vzájemné dohodě představitelů místních komunit, zástupců samosprávy a podnikatelů. Je to sdružení hospodářských a sociálních partnerů, kde alespoň 50 % je zastoupeno místními podnikateli, neziskovými organizacemi, aktivními občany a 50 % je ze zástupců veřejného sektoru. Tyto skupiny vznikají nejčastěji jako seskupení obcí kolem centra. Nejvíce jich vzniklo v krajích mezi roky 2005-2007 díky rozšíření informovanosti o možnosti čerpat podporu z programu Leader ve venkovských oblastech, což vedlo k přímému nárůstu počtu místních akčních skupin. [33]

Obrázek 1: Místní akční skupiny podle krajů v ČR

Zdroj: [41]

K 12. 9. 2017 bylo evidováno na území České republiky kolem 169 skupin, přičemž každá z nich má svou vlastní rozvojovou strategii a liší se mírou své aktivity a zaměřením.

Obrázek 2: MAS ČR k 12. 9. 2017

Zdroj: [35]

V následující tabulce můžeme vidět, že nejvíce Místních akčních skupin je ve Středočeském a Zlínském kraji a nejméně potom v kraji Karlovarském či Libereckém.

Dle manažerky MAS je Středočeský kraj nejlidnatější a jako takový má tendenci drolit se do menších oblastí, proto tak vysoký počet.

Tabulka 1: Počet MAS podle krajů

Kraj	Počet MAS	Kraj	Počet MAS
Středočeský	23	Moravskoslezský	12
Zlínský	19	Jihočeský	11
Jihomoravský	18	Ústecký	8
Olomoucký	16	Plzeňský	7
Vysočina	16	Liberecký	6
Královéhradecký	15	Karlovarský	5
Pardubický	13		

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných z [35]

1.1. Princip LEADER

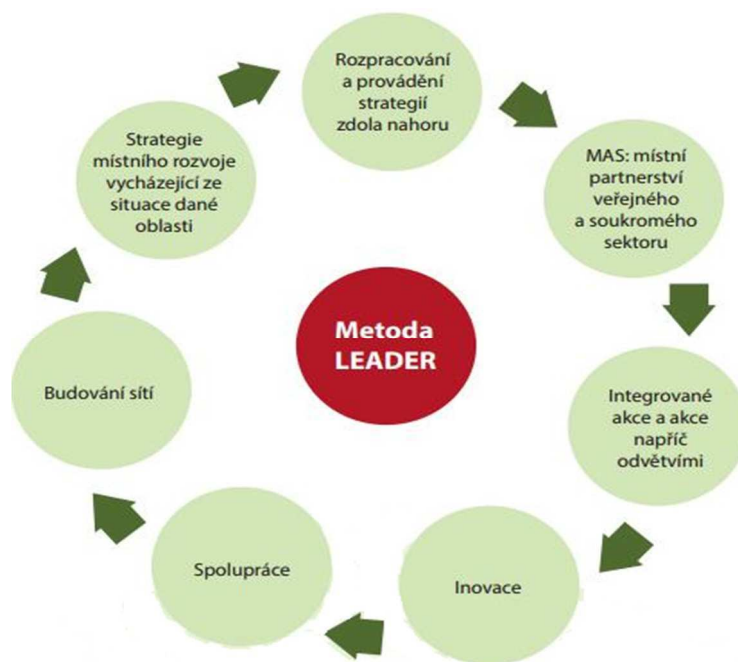
Hlavním nástrojem pro rozvoj venkova je metoda LEADER z francouzského „Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale“, v českém překladu to znamená „Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku“. Je iniciativou Evropské unie, která vznikla již v roce 1991. Tato metoda si klade za cíl rozvíjet venkovské oblasti pomocí zapojení místních subjektů. [3]

V 90. letech se rozšířila také v České republice. Ke vzniku metody LEADER vedlo více cílů, jako například zmírnění rozdílů v životních úrovních mezi městem a venkovem, zabraňování zpusťování venkova, jeho přírodních zdrojů a snaha o zachování kulturních dědictví. Základním principem při činnosti MAS je zdůrazňování přístupu „zdola nahoru“ [3] tzn., že se snaží do veškerých projektů a návrhů zapojovat místní obyvatelstvo, přenášet na ně pravomoc a odpovědnost. Usiluje o to, aby se veřejnost zapojila do rozhodování o budoucím vývoji svého území, přičemž zdola znamená nikoliv příkazem krajskou, státní nebo evropskou politickou mocí, tedy shora. [35] Metoda LEADER se stala nedílnou součástí všech programů rozvoje venkova a nabývá stále většího významu jakožto způsob, jak dosáhnout aktivizace venkova.

Metoda LEADER obsahuje 7 základních principů, které jsou ukotveny od 20. září 2005 v Nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, článek 61. Mezi tyto principy patří: [32]

1. **strategie místního rozvoje** podle jednotlivých oblastí, určené pro řádně vymezená subregionální venkovská území,
2. **partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem** na místní úrovni
3. **přístup zdola nahoru** („BOTTOM UP“) spojený s tím, že rozhodovací pravomoc týkající se vypracování a provádění strategií místního rozvoje náleží místním akčním skupinám,
4. **více odvětvové navrhování a provádění strategie** založené na součinnosti mezi subjekty i projekty z různých odvětví místního hospodářství,
5. uplatňování **inovačních postupů**,
6. provádění **projektů spolupráce**,
7. vytváření **sítí místních partnerství**.

Těchto sedm bodů shrnuje podstatu metody LEADER a je potřeba je vnímat jako jednotnou sadu prostředků. Všechny tyto nástroje jsou ve vzájemné působnosti a vzájemně se doplňují. [40]

Obrázek 3: Sedm charakteristických prvků přístupu LEADER

Zdroj: [40]

1.2. Úloha místních akčních skupin ve společnosti a hodnocení projektů z interních postupů MAS

Základním cílem MAS [35] je zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech. Zástupci všech tří sektorů realizují společné projekty, aby propojili cíle místních rozvojových strategií v rámci realizace strategie MAS (CLLD). K dalším činnostem MAS proto patří zajišťování spolupráce napříč neziskovým, veřejným a podnikatelským sektorem (tzn. síťování), poradenská činnost, zajišťování konzultací, vyhlašování výzev dle potřeb území a další související administrativa (hodnocení a výběr žádostí k financování, kontrola projektů apod.).

Místní akční skupina [2] vyžaduje po obyvatelích aktivitu, vzájemnou domluvu, snahu vzbudit zájem, aby se zapojovali do rozvoje území, kde žijí. Poradenská a konzultační činnost pro subjekty z území MAS je ZDARMA, omezena pouze personální kapacitou MAS. Jednou z hlavních výhod MAS je, že pracuje „zdola“, to znamená, že podněty při rozvoji vychází pouze od jeho obyvatel, místních subjektů a ze skutečných potřeb území.

Místní akční skupina tedy umožňuje, aby o rozvoji území rozhodovali samotní obyvatelé a nikoliv centrální úřady.

Neziskové organizace, podnikatelé také starostové obcí žádají o finanční podporu přímo místní akční skupinu. Konečnými příjemci jsou tedy obce, svazky obcí, neziskové organizace, podnikatelé a fyzické osoby, tzn. ti, kteří předložili své projekty (žádosti) do výzvy MAS a splnili potřebné podmínky. Především malé a střední subjekty mohou žádat o dotace a o poskytování pomoci při administrativních procesech. Podle typu příjemců se pak liší výše subvence na realizaci projektů. [30]

Proces hodnocení projektů je transparentně a podrobně popsán v interních postupech MAS. Formální náležitosti a podmínky přijatelnosti hodnotí nejprve kancelář MAS. Stěžejní část hodnocení má na starosti [27] výběrový orgán místní akční skupiny neboli výběrová komise, ve které musí být zastoupeny všechny zájmové skupiny MAS a musí obsahovat lichý počet členů. Členové komise jsou řádně proškoleni ohledně výběru projektů, jsou seznámeni se svými pravomocemi a postupem hodnocení, s řešením možného střetu zájmů. Každý hodnotitel je odpovědný za správné přidělení bodů a výsledný součet bodů. Po ukončení hodnocení komise navrhne pořadí žádostí o podporu podle dosaženého počtu bodů. Pokud získají dva a více projektů stejný počet bodů, je preferován projekt dle předem dohodnutých a zveřejněných podmínek, často se jedná o projekt s dřívějším datem a časem žádosti.

Programový výbor MAS vybere projekty určené k realizaci, a to na základě návrhu výběrové komise. Rozhodovací orgán nemůže měnit pořadí ani hodnocení. Při jednání orgánů MAS (včetně programového výboru) se vždy pořizuje zápis, součástí je listina vybraných a nevybraných projektů o dotaci.

2.1. Historie MAS SKCH

Tato skupina vznikla [43] jako občanské sdružení v Luži roku 2013. Předsedou sdružení byl zvolen pan Pavel Novotný, starosta města Skutče. Vznikla za účelem podpory a rozvoje regionů, které byly uskutečňovány k blahobytu obyvatel obcí a dalších subjektů, které v území působí. Místní akční skupina byla založena 20 obcemi a 11 členy z neziskového sektoru. Členové jednotlivých orgánů byli zvoleni z řad všech členů MAS na valné hromadě. Na Ministerstvo vnitra ČR se MAS SKCH, z.s. zaregistrovala dne 17. ledna 2013 a tím zahájila svou činnost. Do územní působnosti MAS spadalo 21 obcí, ve kterých žilo 21 247 obyvatel. Následujícího roku k 1. 7. 2014 se zapojilo již 47 členů, z toho 20 zástupců z veřejného sektoru, 15 zástupců z neziskového sektoru a 12 zástupců ze soukromého sektoru. K 1. 7. 2015 měla místní akční skupina Skutečsko, Košumbersko a Chrastcko 48 členů, z toho 21 členů z veřejného sektoru, 16 členů z neziskového sektoru a zbytek tedy 11 členů ze soukromého sektoru. Počet členů má tedy vzrůstající tendenci.

Na realizaci všech činností byly získávány prostředky pomocí dotací z Pardubického kraje a Programu rozvoje venkova. Při zakládání občanského sdružení byla prioritou možnost efektivnějšího čerpání dostupných finančních zdrojů. Teprve v posledních dvou letech přichází na řadu pohled na MAS jako na partnera a praktického pomocníka.

Pardubický kraj

Pardubický kraj [19] se nachází na východě Čech, přičemž hlavním krajským městem jsou Pardubice. Hejtmanem kraje je JUDr. Martin Netolický, Ph.D.. Kraj má rozlohu o velikost 4 519 km². K 31. prosinci 2017 zde žilo 51 7087 obyvatel. Nejlidnatějším okresem v Pardubickém kraji je okres Pardubice, následuje okres Ústí nad Orlicí, Svitavy a Chrudim. Průměrná měsíční hrubá mzda se pohybuje kolem hodnoty 25 458 Kč. Podíl nezaměstnaných osob byl k 31. prosinci 2017 4 % ve věku 15 až 64 let, nejvyšší nezaměstnanost v kraji je v okrese Svitavy, kde činila 5,60 %. Pardubický kraj se může chlubit svou rozmanitostí přírodních podmínek, průmyslové a zemědělské výroby, ale i životním prostředím.

Obrázek 5: Pozice kraje na mapě České republiky

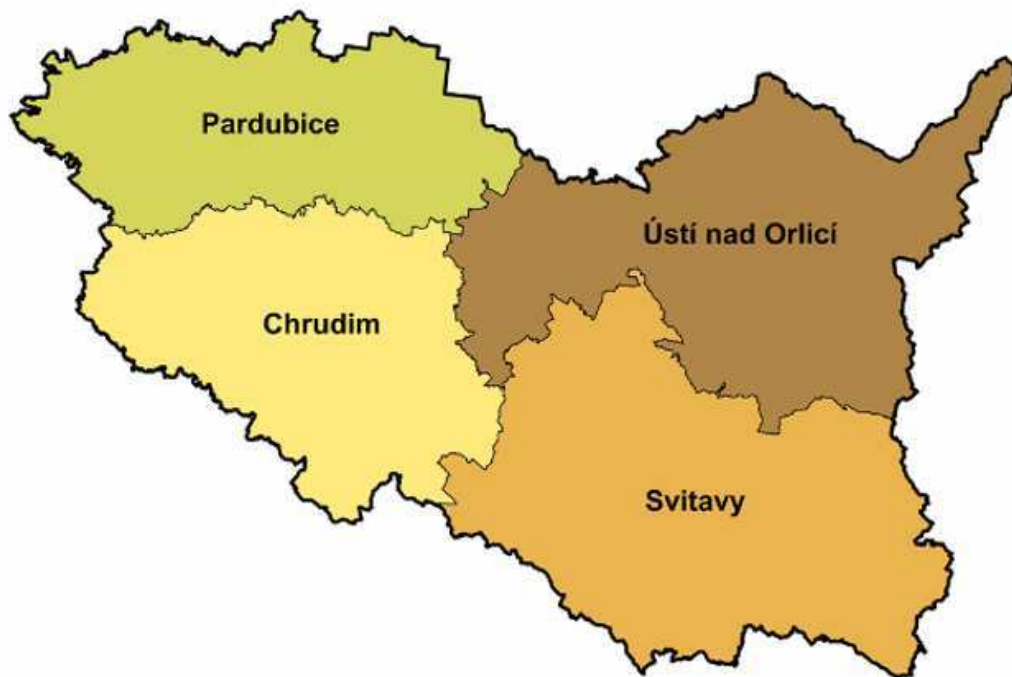
Zdroj: [23]

Okres Chrudim

Okres Chrudim vznikl v roce 1960 sloučením okresů: Hlinsko, Chrudim, Čáslav, Vysoké Mýto a Polička. Má rozlohu 993 km², k 31. prosinci 2017 měl 104 035 obyvatel. Tento okres patří pod krajský průměr. Je v něm 108 obcí, z toho 13 měst a 5 městysů. Tento okres má druhou nejvyšší nezaměstnanost v kraji. Podíl uchazečů o zaměstnání ke konci roku 2016 ve věku 15 až 64 let činil 4,2 %. [17]

Okres Ústí nad Orlicí

Okres Ústí nad Orlicí [18] má rozlohu 1 267 km² a počet obyvatel k 31. prosinci 2017 činil 138 038. Od roku 2009 se počet jeho obyvatel snižuje. Tento okres oproti předchozímu je druhý největší po Pardubicích. Počet obcí v tomto okrese je 115, z toho 10 měst a tři městyse (Dolní Čermná, České Heřmanice, Kunvald). Okres vznikl v roce 1960 a to sloučením bývalých okresů Lanškroun, Ústí nad Orlicí, částí okresů Vysoké Mýto a Žamberk, menších částí Litomyšle a Zábřehu. Koncem roku 2017 hledalo v okrese práci 3,6 % obyvatelstva ve věku 15 až 64 let, což představuje podíl pod úrovní krajského průměru.

Obrázek 6: Pozice okresů v Pardubickém kraji

Zdroj: [39]

V další části následuje stručná charakteristika obcí na území MAS SKCH, které spadají pod dané okresy.

Obec Horka

Obec se skládá z části Horka, Hlína, Mezihoří a Silnice. K roku 2017 se uvádělo, že v obci s jejími koloniemi žilo celkem 391 obyvatel. Katastr obce tvoří převážně lesy bohaté na houby a lesní plody, proto sem jezdí lidé ze širokého okolí. Katastrální výměra obce je 10 km². [10]

Město Hrochův Týnec

Město je pojmenováno [31] podle rodu Hrochů z Mezilesic. Hrochův Týnec je město, které se skládá z místních částí, a to z: Hrochův Týnec, Stičany, Blížňovice, Blansko a Skalice. Město má ve znaku svatého Martina, který je ochránce místního kostela. K 31. prosinci 2017 zde žilo 2 028 obyvatel. Město má rozlohu o velikosti 12,5 km².

Obec Hroubovice

Od poloviny 50 až do konce 60 let, zde byli založeny dvě továrny na výrobu obuvi značky Botas. Obcí protéká Anenský potok, podél jeho toku se rozprostírá chráněné území přírodní rezervace Anenské údolí. První záznam o Hroubovicích [21] je z roku 1167. V této době byla majetkem litomyšlského kláštera, poté kláštera podlažického.

V obci ke dni 31. 12. 2017 žilo 360 obyvatel z toho 172 mužů a 188 žen. Rozloha obce je pouhých 1,52 km².

Město Chrast

Město Chrast [7] vzniklo roku 1318, v místě, kde už od roku 1159 stál Podlažický klášter. V Podlažickém klášteře byla napsána největší rukopisná kniha na světě, která se jmenuje Ďáblova kniha neboli Codexgigas. Nebyly však uchovány žádné podklady o jejím vzniku, autorovi či důvodu sepsání. Dřevěné desky knihy měří 920 x 510 x 22mm, obsahová část má 640 stran avšak 8 stránek z neznámých důvodů někdo vyřízl. Ďáblova kniha pojednává o Starém a Novém zákoně bible, Kosmově Kronice české, různých spisech, traktátech, zaklínadlech a všelijakých podobných záznamech. Toto město se činí rozlohu 17,83 km² a obývalo ho 3129 obyvatelů.

Městys Chroustovice

První záznam o Chroustovicích je z roku 1349. K městysu patří dalších 6 místních částí a těmi jsou: Holešovice, Lhota u Chroustovic, Březovice, Mentour, Městec a Poděčely. Až dne 10. října 2016 byl obci vrácen status městys i bez projednání vládou. Městys neboli městečko je takový typ obcí významově i velikostně stojících mezi městem a vsí. Toto městečko o výměře 21,59 km² obývalo celkem 1 260 obyvatel. [20]

Obec Jenišovice

Jenišovice patří [8] do okresu Chrudim od roku 1960. První zmínka o obci však přichází už roku 1088. Obec je složena z místních částí Martinice, Zalažany, Mravín a Štěnec. Výměr obce je 11,72 km² a žilo zde 413 obyvatel.

Tato obec se liší od ostatních tím, že se už po několikáté účastnila soutěže Vesnice roku Pardubického kraje. Do soutěže se poprvé přihlásili v roce 1997 následně 2002, 2006 a 2009. V roce 2006 získali modrou stuhu za společenský život v obci a roku 2009 vyhráli prestižní zlatou stuhu a titul vesnice Pardubického kraje.

Obec Leštinka

Obec byla pojmenována podle řeky, která protékala okolo a jmenovala se Leština. Dnes ji tam najdete pod názvem Žejbro. Dodnes není známo přesné datum vzniku této obce, protože se nedochovaly zakládací listiny. V Leštině k 31. prosinci 2017 bydlelo 154 obyvatel a katastrální výměra obce obsahuje 1,59 kilometrů čtverečních. [11]

Město Luže

Roku 1349 vzniká první písemná zmínka o obci. Roku 2007 byl Luži vrácen status města. Pod město Luže [48] spadají obce Bělá, Brdo, Dobrkov, Domanice, Košumberk, Radouň, Radim, Srbce, Voletice a Zdislav. Žilo zde celkem 2 547 obyvatel a má rozlohu 30,7 km². Můžeme zde najít gotický hrad Košumberk, který se dnes již uvádí spíše jako zřícenina nežli hrad. Město Luže se může chlubit Hamzovou odbornou léčebnou pro děti a dospělé. Léčebna byla založena roku 1901 panem prof. MUDr. Františkem Hamzou jako první léčebný ústav. Rehabilitační centrum má kapacitu 505 lůžek, umístěných v deseti pavilonech. Jedná se o největší rehabilitační zařízení v České republice.

Obec Lozice

Název obce vznikl zejména Loza [38] s přidáním zdrobňující přípony – ice. Její rozloha je 3,67 km². Pojem “loza“ je ze slovanského jazyka a označuje „vinnou révu“. Písemná zmínka o obci pochází z roku 1131, kdy olomoucký biskup Jindřich II se svolením papeže Inocence II. a českého knížete Soběslava, přesunul katedru biskupství z kostela sv. Petra do chrámu sv. Václava. Dne 30. června 1131 byl chrám posvěcen Jindřichem Zdíkem. V obci Lozice k 31. prosinci 2017 žilo 163 obyvatel.

Obec Prosetín

Součástí obce jsou Malinné u Prosetína a Mokřýšov. Jako celek tvoří katastrální výměru 5,31 km². Název Prosetín pochází z roku 1340 až 1378 z doby Karla IV. K názvu Prosetín se tato obec pomalu dopracovávala, nejdříve v obci byla vystavěna usedlost a její statek se nazýval Týn nebo-li Prasův Týn, až k postupné úpravě to přešlo na Prosetín. V této obci žilo celkem 800 obyvatel. [15]

Obec Předhradí

Obec Předhradí [12] byla založena roku 1654 a vznikla jako předhradí hradu Rychmburka. Obec získala ocenění “Vesnice roku 1998“ v programu kde došlo ke zrenovování venkova a využití historických památkových zón. Stav obyvatel v obci tvořilo celkem 213 mužů a 209 žen. Katastrální výměra obce je 8,32 km².

Obec Přestavky

Územní výměra obec je 2,91 km² a žilo zde k roku 2017 216 obyvatel. První záznam o obci nalezneme z roku 1319. Obec Přestavky je členem MAS SKCH, ale i Mikroregionu Chrudimsko. Převažující činnosti podnikatelský subjektů jsou ve stavebnictví a průmysl celkem. [37]

Obec Rosice

Z roku 1131 pochází první zmínka o obci, zvaná Soslávka, kdy část obce patřila k biskupství olomouckému. Obec Rosice je tvořena místními částmi Rosice, Syčany, Brčekoly a Bor u Chroustovic o celkové výměře 16,08 km². Už v minulosti zde byli vyhlášené trhy různého druhu a občas se s nimi setkáváme i dnes, ale ne v takovém měřítku. Obci Rosice obývalo 1 364 obyvatel. [44]

Obec Řepníky

Obec Řepníky [49] se skládá z obcí Řepníky, Pěšice a Popovec. Celkový počet obyvatel je 374 lidí a územní výměr 10,95 km². Podnikatelské činnosti v této obci se zaměřují především na zemědělství, lesnictví, rybářství, průmysl, stavebnictví, velkoobchod a maloobchod, opravy a údržbu motorových vozidel. V nedaleko obce je soukromý zámek Nové Hrady. Zámek je rokoková stavba vybudována v roce mezi 1774 až 1777 hrabětem Jean-Antoine Harbuval de Chamaré. Od roku 2001 je prostor přístupný veřejnosti.

Obec Řestoky

Řestoky jsou třetí nejstarší obcí na Chrudimsku, hned po Chrudimi a Vrbatovým Kostelcem. Jméno obce je podle staroslovanského jména "žestoci", což česky znamená "divoci". První záznam o této obci pochází z roku 1115. Tuto dodnes obývá celkem 492 obyvatel o rozloze 3,91 km². [13]

Město Skuteč

V minulosti město Skuteč [9] bylo vsí, až v první polovině 14. století se změnilo na město. Skuteč se řadila a řadí mezi větší města v kraji, a to o celkové katastrální výměře 35,4 km². Ve městě se nachází řada sportovních družstev a sportovních zařízení například 2 koupaliště, krytý bazén, 9 hřišť, zimní stadion, tenisové kurty a mnoho dalšího. K 31. prosinci 2017 měla Skuteč 5 055 obyvatel. Největší část obyvatel tvoří lidé ve věku 15-64 let. Skuteč je tvořena ze 13 místních částí a tím je Borek, Hněvědice, Lažany, Lešany, Lhota u Skutče, Nová Ves, Radčice, Skuteč, Skutíčko, Štěpánov, Zbožnov, Žďárec u Skutče a Zhoř.

Obec Střemošice a obec Bílý kůň

První písemná zmínka o obci je z roku 1559. Tato malá obec je spojená s osadou Bílý kůň a měli dohromady 190 obyvatel a 4,27 km² územního výměru. Dominantou Střemošic je novogotická kaple pocházející z roku 1876, kterou postavili samotní občané a následně darovali obci. [36]

Obec Trojovice

Ke konci 12. století byla založena tato obec společně s obcemi Zájezdec, Řestoky a Honbice. K roku 2017 zde žilo 189 obyvatel. Obec Trojovice jsou členem Mikroregionu Chrudimska. V poslední době je věnována pozornost údržbě okolí kostela. Obec má rozlohu o velikosti 2,72 km². [14]

Obec Vrbatův Kostelec

První zmínka o obci [45] přichází roku 1073. Vrbatův Kostelec tvoří obce Cejřov, Habroveč, Louka a mělo celkem 345 obyvatel a rozlohu 5,44 km². Podnikatelské činnosti jsou z největší části obsazeny průmyslem, stavebnictvím a obchodem.

Obec Zájezdec

Historie obce začíná již roku 1318, kdy byla rozdělena na zemanské části. Obec se řadí mezi jednu z nejmenších obcí v okrese, jak počtem obyvatel, tak i rozlohou. Stav obyvatel v Zájezdci činilo celkem 133. Celková výměra je pouze 155,95 ha, z toho tvoří převážnou většinu zemědělská půda. [16]

Obec Zaječice

K roku 2017 zde žilo 1 080 obyvatel. Obec má rozlohu o velikosti 12,34 km². Dějiny se poprvé zmiňují o obci roku 1319 spolu s Přibíkem ze Zaječic. V obci se dochovala budova z konce 16. století, dnes dům č.p. 64, kde můžeme najít zbytky gotického okenního ostění a zdiva. Obec má dvě části a tou jsou Zaječice a Studenou Vodu. [50]

2.2. Sociální politika

Místní akční skupiny řeší otázky místní politiky, sociální sféry, kultury, a to na konkrétním území. Komunitní práce je využita při realizaci CLLD, při realizaci a přípravě místních akčních plánů rozvoje vzdělávání, při plánování rozvoje sociální práce na území MAS a mnoho dalšího. Proto je potřebné si upřesnit, co si pod pojmem sociální politika a sociální práce představit. Z toho důvodu se opírám o definice těchto pojmů.

Význam slova sociální [42] pochází z latinského slova socio nebo sociális, což v překladu vyznačuje společenský nebo společný. Dotýká se to celé společnosti a jde o snahu zlepšit společenské problémy. Slovo politika pochází z řeckého původu, kdy jí každý člověk, sociolog, právník, ekonom definuje různorodě. Jedni ho vymezují jako změnu režimu nebo jako soubor sociálních činností a politických prostředků. Druzí zase jako pokus o rozvíjení.

S pojmem sociální politika se setkáváme v každodenním životě a je součástí každé vyspělé společnosti. Sociální politika je vždy součástí určitého společenského celku a zaměřuje se na fungování určitého systému. Je tedy vždy specifická v každé zemi a době. [4] Pokusů o jeho definici je mnoho. Takřka každý autor, který se věnoval sociální politice má svoji. Vojtěch Krebs definoval sociální politiku takto: *„Sociální politiku je nutno vnímat jako celek, jako určitý systém s četnými vnitřními komplikovanými vazbami i s vazbami na ostatní prvky společenského systému. Sociální politika je tedy úzce vázána i na své společenské okolí. Je tedy vždy specifická v každé zemi a době, ale jsou ji zároveň vlastní i určité společenské znaky.“* [25; s. 20]

Sociální politiku lze členit do třech rovin významu [4][25]:

- **Širší pojetí slova smyslu** – konkrétní jednání státu a sociálních subjektů, který ovlivňují sociální sféry společností. Tento přístup je významný hlavně pro dlouhodobé úvahy, jako jsou například zdravotní a životní podmínky, příprava lidí na život, kulturní a školské politiky.
- **Užší pojetí slova smyslu** – v České republice se tomuto přístupu někdy nazývá „resortní sociální politika“ jejichž aktivity spadají do působnosti úřadu Ministerstva práce a sociálních věcí. Cílem tohoto pojetí je zdokonalit životní podmínky lidí cílevědomou činností státu.
- **Nejužší pojetí sociální politiky** – soubor opatření řešící nepříznivé sociální situace, které pomáhají člověku k jeho prospěchu.

Lze konstatovat, že nejužší pojetí nejvíce odpovídá cílům této bakalářské práce. Jedním z nástrojů sociální politiky je sociální práce, která je základním prostředkem pro sociální začleňování osob. V následující kapitole si proto vymezí tento pojem.

2.3. Sociální práce

Jedná se o profesní a společenskou disciplínu, která se snaží zlepšit nebo obnovit schopnost sociálního fungování v jim přirozeném prostředí a rozvíjet potenciál každého jedince, sociálních skupin a celé společnosti. Sociální práce zasahuje tam, kde se lidé dostávají do rozporu se sociálním prostředím. Klíčovými principy jsou lidská práva, společenská spravedlnost a solidarita. Možno tedy říci, že se snaží předcházet a odstranit nedostatky pro spokojený život. V jednotlivých zemích se obsah a metody sociální práce vyvíjí podle sociálních potřeb občanů v rámci sociální péče a sociální politiky. [34] Definice sociální práce je možné najít mnoho, každá z nich na tento obor nahlíží trochu jinak.

Sociální práci Matoušek definoval následovně: *„Sociální práce je společenskovední disciplína i oblast praktické činnosti, jejímž cílem je odhalování, vysvětlování, zmírňování a řešení sociálních problémů (např. chudoby, zanedbávání výchovy dětí, diskriminace určitých skupin, delikvence mládeže, nezaměstnanosti). Sociální práce se opírá jednak o rámec společenské solidarity, jednak o ideál naplňování individuálního lidského potenciálu. Sociální pracovníci pomáhají jednotlivcům, rodinám, skupinám i komunitám dosáhnout způsobilosti k sociálnímu uplatnění nebo ji získat zpět. Kromě toho pomáhají vytvářet pro jejich uplatnění příznivé společenské podmínky. U klientů, kteří se již společensky uplatnit nemohou, podporuje sociální práce co nejdůstojnější způsob života.“* [29; s. 11]

Novotná a Schimmerlingová sociální práci definovali jako: *„pomoc lidem v konkrétních životních situacích v určitém územním celku, bez ohledu na to, zda jde o jednotlivce, skupinu nebo celou komunitu. Respektuje biologické, etnické, psychologické, kulturní, sociální, ekonomické a ekologické potřeby komunity.“* [26; s. 25]

Naopak podle Řezníčka je postavení sociální práce takové: *„je to mobilizace občanské svépomoci v součinnosti s různými formami státních nebo lokálních rozvojových programů. Pro tuto práci je typické to, že se uskutečňuje ve prospěch většího množství lidí, že je k ní třeba spolupráce s představiteli samosprávné nebo státní politické moci a že se v ní angažují občanští aktivisté nebo přímo obyvatelé. Sociální pracovníci obvykle hrají úlohu podněcovatelů a organizátorů této činnosti.“* [26; s. 25]

Obsah těchto pojmů se nás dotýká každíčký den v každé zemi, protože se jedná o běžné situace v životě člověka, komunity. S těmito částmi vět se z předešlých definic ztotožňují. Matouš: *„Sociální práce se opírá jednak o rámec společenské solidarity, jednak o ideál naplňování individuálního lidského potenciálu. Sociální pracovníci pomáhají jednotlivcům, rodinám, skupinám i komunitám dosáhnout způsobilosti k sociálnímu uplatnění nebo ji získat*

zpět. Kromě toho pomáhají vytvářet pro jejich uplatnění příznivé společenské podmínky. U klientů, kteří se již společensky uplatnit nemohou, podporuje sociální práce co nejdůstojnější způsob života.“ [29; s. 11]: Novotná a Schimmerlingová: „pomoc lidem v konkrétních životních situacích v určitém územním celku, bez ohledu na to, zda jde o jednotlivce, skupinu nebo celou komunitu. Respektuje biologické, etnické, psychologické, kulturní, sociální, ekonomické a ekologické potřeby komunity.“ [26; s. 25] Řezníček: Sociální pracovníci obvykle hrají úlohu podněcovatelů a organizátorů této činnosti.“ [26; s. 25] Komunitní sociální pracovník má tedy za cíl pomáhat lidem na svém území, kteří to potřebují. Napomáhá, jak svým obyvatelům a neziskovým organizacím hledat zázemí, finanční prostředky atd., ale i podnikatelů rozjet svou podnikatelskou činnost. Čili každý jedinec, skupina nebo celá komunita může požádat o pomoc.

3. VÝVOJ A HISTORIE KOMUNITNÍ PRÁCE

Pojem komunita pochází z latinského názvu „communitas“, který v češtině znamená společenství. Komunita je seskupení lidí se společnými zájmy a stejným cílem, jako jsou například komunitní školy, církevní komunity, divadelní komunita a mnoho dalšího. Spolupráce s druhými je hlavním principem pro práci v komunitě. Jde o to, že každé shromáždění se může stát komunitou, pro kterou je typické to, že lidé vědí, kam směřují a co potřebují. Mnoho autorů tento pojem definuje různě, Mattessich to definoval takto: *„Lidé, kteří žijí v geograficky definované oblasti a mezi nimiž existují vzájemné sociální vazby (ve smyslu příbuzenství, přátelství či známosti a také ve smyslu účasti na aktivitách komunity a některých formách ekonomické směny, např. nakupování zboží a služeb, práce pro místní zaměstnavatele apod.) a kteří jsou citově vázáni k sobě navzájem a k místu, kde žijí.“* [28; s. 265]

Hartl dokázal stručně definovat komunitní práci a to takto: *„Komunita je místo, kde člověk může získávat emocionální podporu, ocenění a praktickou pomoc v každodenním životě.“* [6; s.265]

Vznik komunitní práce [5][22] pochází z období industrializace a urbanismu, které souvisely s rozpadem obvyklých komunit. Termín „community work“ se převážně používá v USA, Velké Británii, Holandsku a Německu. Jedním z prvních, kdo aplikoval myšlenku komunitní práce byl Samuel Augustus Barnett. Barnett byl anglikánským knězem v Londýně a byl velice nespokojený s neschopností lidí z různých sociálních vrstev. Proto založil v roce 1884 univerzitu, která nese jméno Toynbee Hall. Tato univerzita leží na východním konci Londýna a byla speciální tím, že na ní studovali a pracovali, jak bohatí, tak chudí studenti a to proto, aby se bohatí lidé více vcítili do životů chudých. Na tomto vzoru bylo založeno spousta dalších škol.

První organizace, která se zabývala komunitní prací [28] je organizace The Charity Organization Societies, která byla založena v Anglii roku 1877 a Association for Improving the Condition of the Poor, která vznikla ve Spojených státech roku 1843. Obě tyto instituce měly za cíl pomáhat a podporovat soběstačnost chudých.

V první polovině 20. století [1] dochází k rozvoji komunit a komunitních center, tento rozvoj přinutil sociální pracovníky vydat se ze svých kanceláří napomoci do ulic veřejnosti, která bojuje se sociálními nesnáze. Komunitní práce se tímto stala nejen nástrojem, jak pomoci sociálně slabším, ale i útvarem, jak modelovat životy společnosti.

Šedesátá léta jsou označována za období demokratické krize, která byla provázána studentskými nepokoji, hnutím hippie, užívání drog a jiné. Komunitní práce se rozvíjela a snažila se o reformu společnosti. Ve druhé polovině 20. století se stala nekompromisní změna ve společenském hnutí a to v mnoha státech. V tomto období se řešilo mnoho sociálních problémů, jako byly například nezaměstnanost, delikvence, sociální nerovnosti, duševní zaostalost, kriminalita a mnoho dalšího. Například v Americe zaznamenaly sociální změny, kde byla snaha řešit tyto problémy. Pozornost byla přeměřována na záležitosti, které s sebou nesli z jednoho hlediska vzrůstající blahobyť a z druhého hlediska chudobu a diskriminaci mezi migranty. Změny pocíťovali i ti, kteří pobývali v ústavech s duševními nemocemi nebo například lidé kteří byli mentálně postiženi. Velký problém byl i s vojáky vracejícím se z války, kdy vojenští psychiatři dokazovali včasnou léčbou a spoluprací s ostatními složkami, vrátit nemocné zpět do vojenské služby. V této době byla komunitní práce vědecky spojena se sociální prací.

Hlavním cílem komunitní práce [24] v dnešním období je mobilizovat obyvatelstvo k podílení se na řešení problémů v oblastech kulturních, poučných nebo v trávení volného času a dalšího vzdělání.

4. EMPIRICKÁ SONDA

Následující kapitola bude zaměřena na výzkum, který byl uskutečněn, aby potvrdil či vyvrátil teoretické předpoklady. Sonda se zajímá o názory starostů a zastupitelů obcí, tak o názor občanů na pojetí role místního komunitního pracovníka.

V obou dotaznících byly použity jak polootevřené, otevřené, tak i výběrové otázky, kde u některých otázek byla použita Likertova škála. Dotazníky byly rozdány v obcích spadající do Místní akční skupiny Skutečsko, Košumbersko a Chrastocko. Skládají se celkově z 9 otázek pro starosty/zastupitele a z 11 otázek pro občany. V úvodu každého z nich je průvodní popis, ve kterém jsou seznámeni s pojmy komunitní pracovník, komunitní centrum a požádání o vyplnění.

Dotazníkové šetření bylo realizováno v období dlouhém dva a půl měsíce. Za tuto dobu bylo tištěnou i elektronickou formou dotazníku osloveno 159 respondentů z řas místních obyvatel a 37 respondentů z řad starostů a zastupitelů. Metoda dotazníkového průzkumu byla vybrána proto, že může být současně dotazováno více lidí a větší množství naráz.

První část je věnována metodice výzkumu. Druhá část pojednává již o získaných a zpracovaných datech. Na základě získaných dat byla provedena analýza, ze které následně vycházejí doporučení pro území MAS SKCH do budoucna.

Metodika výzkumu

Hlavním prostředek k uskutečnění bylo zvoleno dotazníkové šetření, a to z toho důvodu, že patří mezi nejčastější a nejefektivnější aplikované metody kvantitativního výzkumu. Dotazníkový průzkum nese několik výhod [47]

- Může být dotazováno více jedinců najednou,
- především nízká časová a finanční náročnost,
- vysoká míra anonymity,
- výsledky jsou vysoce reprezentativní a staticky zpracovatelné.

Pochopitelně má i své nevýhody a ty jsou:

- Zkreslení ze strany respondentů,
- nízké procento návratnosti,
- nebo některé otázky nemusí být vůbec vyplněny.

4.1. Interpretace zjištěných dat

Nejprve bylo zvoleno zjišťování dat u občanů žijící na územích MAS SKCH. Následně u starostů a zastupitelů v jednotlivých obcích, městech, případně městysů, kteří taktéž spadají do daného území. Zároveň byly porovnány jednotlivé názory všech skupin dotazovaných. Jednotlivé grafy byli vytvořeny na základě odpovědí všech respondentů. Oba dva typy dotazníků jsou přiloženy v příloze.

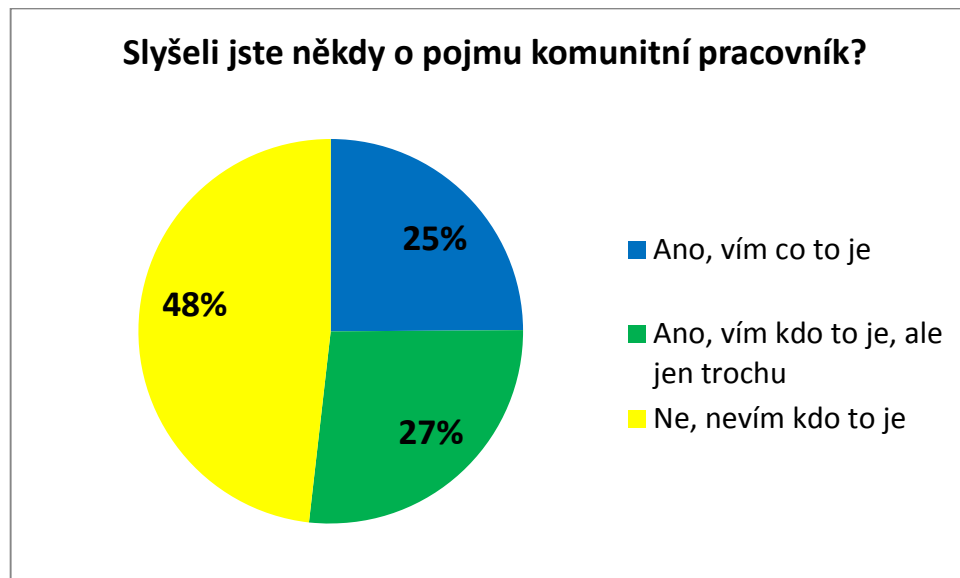
Dotazník pro občany

Tento dotazník obsahoval celkově 11 otázek. První část otázek tvořily otázky týkající se obecných znalostí, tj. pojem komunitní pracovník/centrum, očekávání, osobnostní a znalecké znalosti atd.. Druhá část zahrnovala individuální obecné informace o respondentech. Celkově bylo získáno 159 respondentů, z čehož bylo celkem 82 žen a 77 mužů. Převážnou většinu respondentů tvořili starší generace ve věku 41-55 let a lidé ve věku 26-40 let.

První dvě otázky vyhodnocení dotazníků spočívala ve vytvoření tzv. výsečových grafů, jež byly získány zpracováním dat v programu Microsoft Excel. Níže jsou zjištěné poměrné četnosti odpovědí z jednotlivých otázek, taktéž zpracované v Microsoft Excel.

První otázkou byl dotaz na to, zda někdy respondenti slyšeli o pojmu komunitní pracovník (Obr. 7). Bezpečně pětina z nich odpověděla, že neví, kdo to je. Větší čtvrtina uvedla, že ví, kdo to je, ale jen trochu. Nejméně bylo respondentů, kteří vědí, kdo to je.

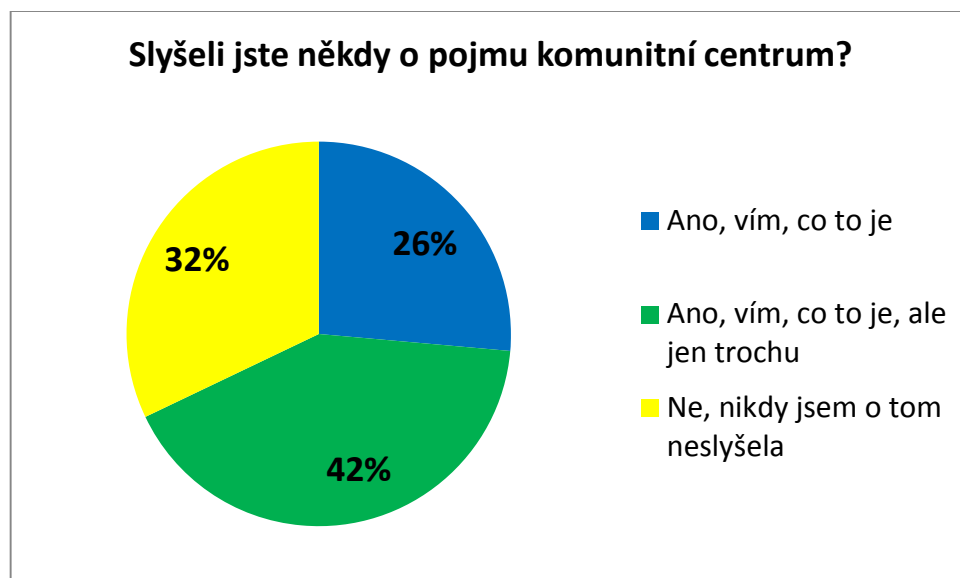
Z mého pohledu je to velice důležitá pozice ve společnosti, která má lidem pomáhat. Zarážející je, že o tom, kdo to je, ví hrozně málo lidí, přitom se jedná skoro o základní sociální pojem. Jedním z důvodů, proč lidé nevědí, o koho se jedná, je fakt, že tento pojem se v České republice vyskytuje až v dnešní době. Komunitní centra jsou teprve ve fázi rozvíjející se.

Obrázek 7: Slyšeli jste někdo o pojmu komunitní pracovník?

Zdroj: vlastní zpracování

Z obrázku číslo 8 je patrné, že většina respondentů, už někdy slyšela o pojmu komunitní centrum a 32 % uvedlo, že nikdy o tomto pojmu neslyšeli. Opět se jedná o důležitou informaci, která by lidem pomohla v náročné životní situaci. Komunitní centra slučují společnost a jejich cílem je zlepšovat sociální situaci celé komunity.

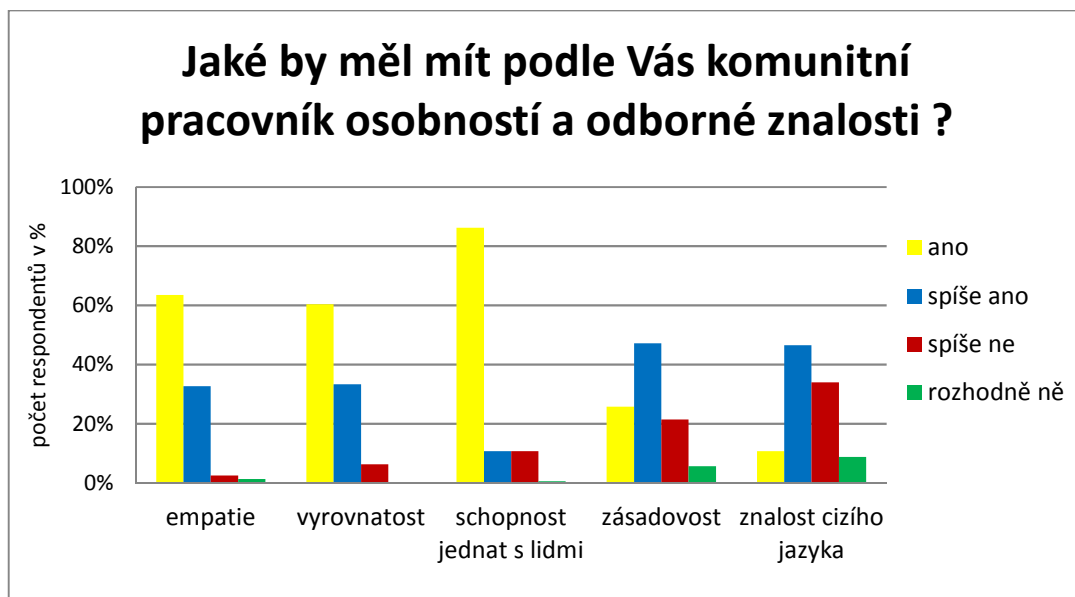
Obrázek 8: Slyšeli jste někdy o pojmu komunitní centrum?

Zdroj: vlastní zpracování

Na otevřený dotaz „Co byste očekával/a od člověka, který se o místo komunitního pracovníka uchází? (osobnostní, profesní či jiné charakteristiky)“ nejvíce se vyskytovali odpovědi typu:

- *Komunikativnost (27x);*
- *Schopnost jednat s lidmi (9x);*
- *Empatický (10x);*
- *Ochotný (8x);*
- *Schopnost řešit dané problémy (7x);*
- *Sociální vcítění (4x);*
- *Trpělivost (4x);*
- *Spolehlivý (4x);*
- *Zásadový (3x);*
- *Nápomocný (3x);*
- *Vyrovnaný (3x);*
- *Loajální (3x);*
- *Vzdělání v oboru (3x);*
- *Organizační schopnosti (2x);*
- *Humanitní vzdělání (2x);*
- *Kreativní přístup (2x);*
- *Přirozená autorita*
- *Slušné vystupování*
- *Psychická odolnost*
- *Schopnost iniciovat změny*

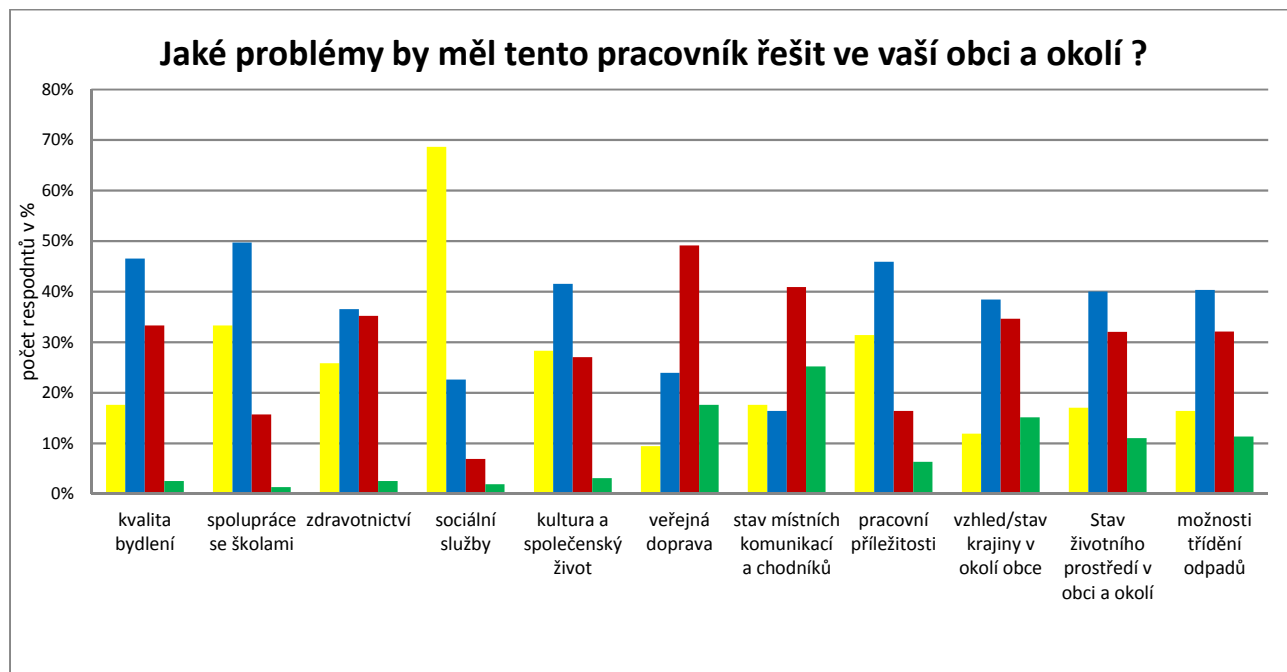
Šetření ukazuje, že i přes tyto odpovědi se v určitých oblastech názory shodují (viz níže). V následujícím grafu můžeme vyčíst, jaké by měl mít podle občanů komunitní pracovník osobnostní a odborné znalosti. Bezmála většina přesněji 86,2 % respondentů uvedla, že by tomu, kdo chce být komunitním pracovníkem, neměla chybět schopnost jednat s lidmi. Rozhodně by tento kandidát na tuto pozici nemusel umět cizí jazyk a být důsledný.

Obrázek 9: Jaké by měl mít podle Vás tento člověk osobnosti a odborné znalosti?

Zdroj: vlastní zpracování

Na obrázku 10 je zobrazen přehled toho, jaké problémy by komunitní pracovník měl řešit v dané obci či okolí obce. Nejvíce dotazovaných respondentů uvedlo „ANO“ u sociálních služeb (68,6 %), spolupráce se školami (33,3 %) a pracovní příležitosti (31,4 %). Respondenti uvedly, že by pracovník neměl řešit stav místních komunikací a chodníků, veřejnou dopravu a vztah/stav krajiny v okolí obce.

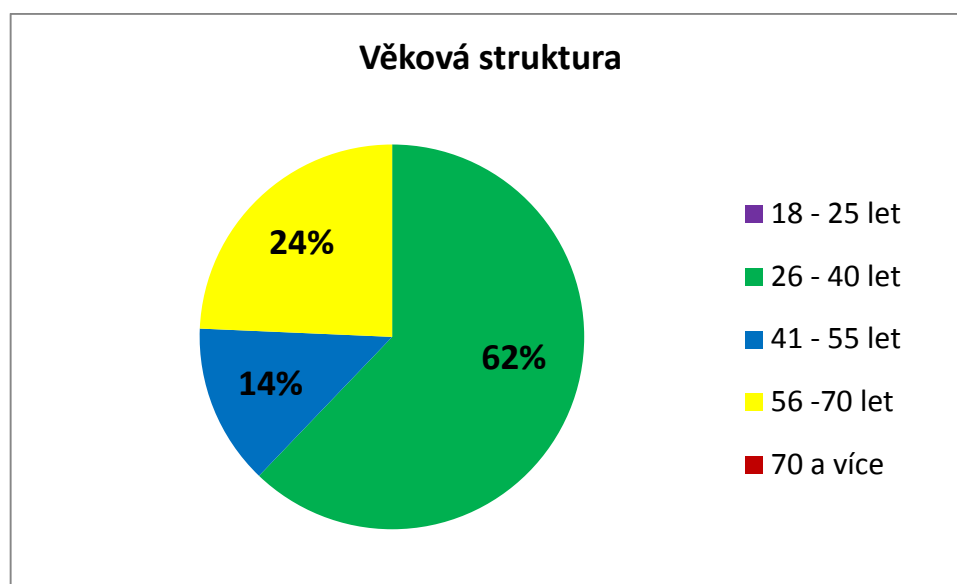
Obrázek 10: Jaké problémy by měl tento pracovník řešit ve vaší obci a okolí?

Zdroj: vlastní zpracování

Dotazník pro starosty/zastupitele

Starostům/zastupitelům bylo položeno celkem 10 otázek, z toho byli položeny pouze 2 otázky otevřené. První otázka zněla „**Charakterizujte komunitního pracovníka (stačí jednou větou)**“. Druhá otázka byla „**Co byste očekával/a od člověka, který se o místo komunitního pracovníka uchází? (osobnostní, profesní či jiné charakteristiky)**“. Další otázky se skládali z toho, jaký by měl mít daný pracovník vzdělání, zda by měl mít už nějaké zkušenosti a, kde by takového člověka měli hledat.

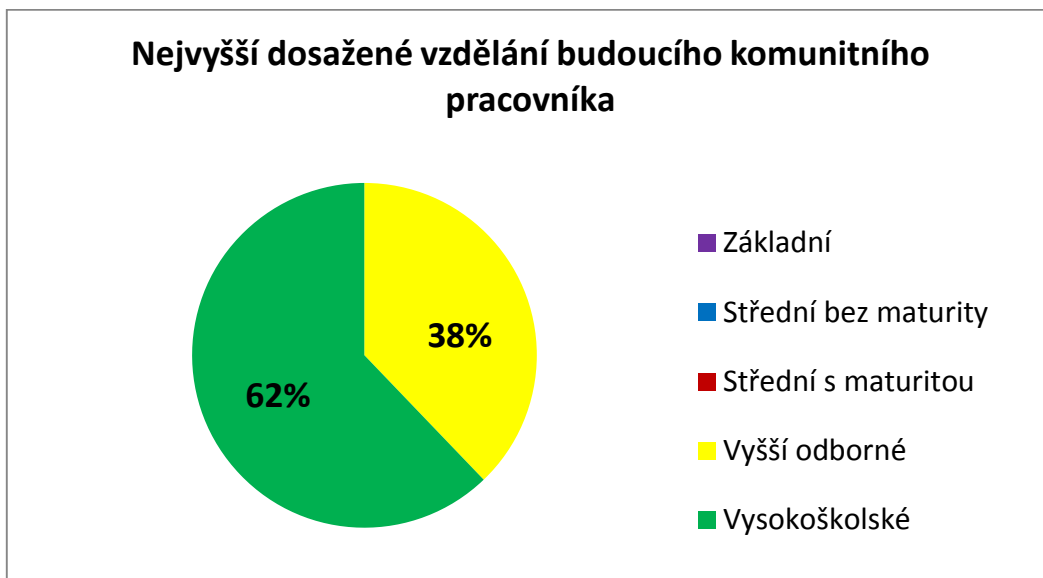
Osloveno bylo celkem 18 starostů a 19 zastupitelů. Dotazník týkající se komunitních názorů vyplnilo celkem 30 mužů a 7 žen, tedy 81 % mužů a 19 % žen. Z pěti věkových kategorií, které byly zvoleny, tvořila nejvyšší číselnost právě věková skupina 41-55 let, což je 62 % z celkového počtu mužského a ženského pohlaví. Zbývajících 38 % procent bylo rozděleno následovně: 25 % z věkové kategorie 56-70 let a zbylých 15 % z kategorie 26-40 let. Veškeré odpovědi byli získány v elektronické podobě.

Obrázek 11: Věková struktura starostů/zastupitelů

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 12 (viz níže) znázorňuje, jaké nejvyšší vzdělání by měl mít budoucí komunitní pracovník. Více jak polovina respondentů přesněji 62 % uvedla, že sociálnímu pracovníkovi postačí středoškolské vzdělání zakončené maturitní zkouškou jako nejvyšší dosažené vzdělání. Zbývajících 38 % dotázaných uvedlo, že k této činnosti je potřeba vyšší odborná škola. Pro společnost by bylo samozřejmě nejlepší, aby měl co nejvyšší vzdělání a však v co nejbližším oboru. Neviděla bych problém ani v tom, kdyby měl i mnoho zkušeností a pouze středoškolské vzdělání s maturitou.

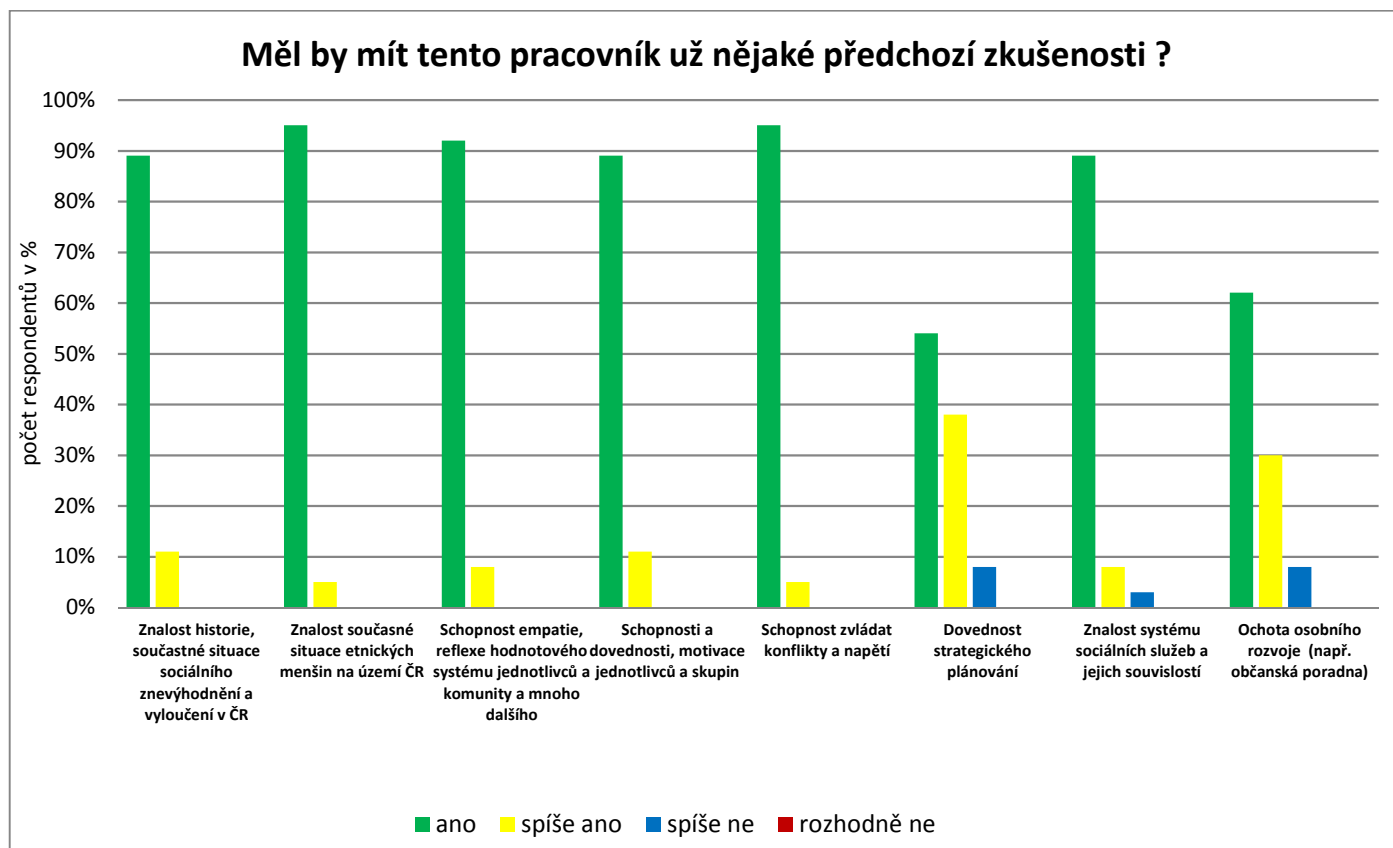
Obrázek 12: Jaký by měl mít budoucí komunitní sociální pracovník nejvyšší dosažené vzdělání?

Zdroj: vlastní zpracování

Na otevřený dotaz „**Co byste očekával/a od člověka, který se o místo komunitního pracovníka uchází? (osobnostní, profesní či jiné charakteristiky)**“ odpovědělo celkem 29 lidí a nejvíce se vyskytovali odpovědi typu:

- *komunikační schopnost (9x);*
- *profesní jednání s menšinami (3x);*
- *praxe s vyloučenými osobami (2x);*
- *ochota (7x);*
- *pečlivost (4x);*
- *znalost současné situace (2x);*
- *empatie (2x);*
- *praxe (5x);*
- *tolerance (2x);*
- *spolehlivost (2x);*
- *odbornost (4x);*
- *jednání na profesní úrovni (12x);*
- *znalost sociálního prostředí a osob v lokalitě;*
- *zásadový a nekonfliktní člověk;*

Průzkum ukázal, že i přes tyto odpovědi se v určitých oblastech názory shodují (viz níže). Další otázka byla míře na to, zda by měl mít tento jedinec už nějaké předchozí zkušenosti, popřípadě s čím konkrétně. V následujícím obrázku jsou zachyceny jednotlivé zkušenosti podle počtu odpovědí.

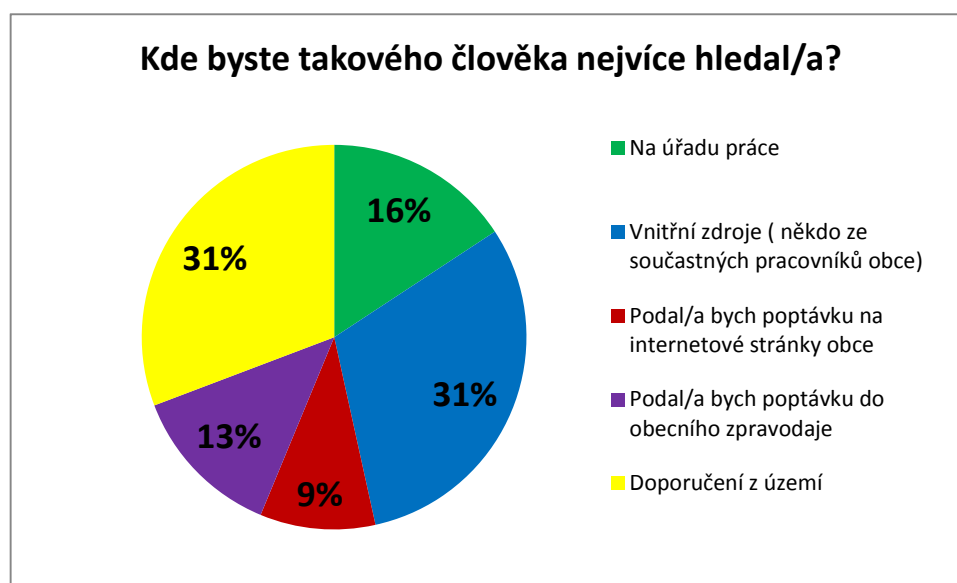
Obrázek 13: Měl by mít tento pracovník už nějaké předchozí zkušenosti?

Zdroj: vlastní zpracování

Z obrázku můžeme vyčíst, že největší znalosti a zkušenosti, by měl tento pracovník mít převážně v současné situaci etnických menšin na území ČR a měl by být schopný zvládat konflikty a napětí. Konkrétně „ANO“ u těchto zkušeností uvedla naprostá většina 95 % dotazovaných. Z dotazníků dále vyplynulo, že „spíše ano“ uvedlo celkem 38 % (14 jedinců) dotazovaných a to u dovednosti strategického plánování. Ve výzkumu, přesněji 8 % respondentů uvedlo, že nepovažují za důležité, aby se tento pracovník dále rozvíjel. Avšak nikdo z dotazovaných neuvedl žádnou konkrétní zkušenost.

Následující otázka byla zaměřena na téma, kde takového člověka hledat. Nejvíce lidí přesněji 31 procent by takového člověka hledala právě na doporučeném území a mezi současnými pracovníky obce, kde si osobně myslím, že by to byla nejlepší možnost (volba), kde najít toho ideálního člověka na danou pozici, a to z toho důvodu, že své území

a obyvatelé zná nejlépe. Na druhé pozici skončil úřad práce s 16 procenty, poté poptávka na internetové stránce obce s 13 procenty. S nejméně procenty skončila poptávka do obecního zpravodaje a to s pouhými devíti procenty.

Obrázek 14: Kde byste takového člověka nejvíce hledal/a ?

Zdroj: vlastní zpracování

Shrnutí:

Veškeré tyto odpovědi představují individuální vidění problému, jak je vnímají rozdílní respondenti dle svého osobnostního nastavení. I přes to se ve většině odpovědi shodují. Cílem průzkumu bylo zjistit, jaké předpoklady by měl budoucí komunitní pracovník mít. Na dotazníky odpovědělo v obou případech (občané i zastupitelé) více mužů, kteří byli ve věku mezi 26 až 55 lety.

Z průzkumu mezi občany je patrné, že ne všichni vědí, kdo to je komunitní sociální pracovník či co to je komunitní centrum. Každý dotázaný si pod pojmem komunitní sociální pracovník představuje jiné oblasti, které by člověk na takové pozici měl/neměl umět a řešit. Nejvíce překvapující byly odpovědi na otázku „Jaké by měl mít podle Vás komunitní pracovník osobnostní a odborné znalosti“. Málo lidí považuje - zásadovost, za důležitou („ano“ uvedlo pouze 25 % dotazovaných). Přitom „zásadovost“ patří k základním předpokladům úspěchu v komunikaci, a především u komunitního sociálního pracovníka je velice podstatná.

Z vyhodnocení druhého (zastupitelé) dotazníku lze usoudit, že tento pracovník potřebuje ke své činnosti ukončené vysokoškolské vzdělání, což je v souladu s kvalifikačními

požadavky na tuto pozici. Praxe však ukazuje, že nezbytné jsou i osobnostní vlastnosti a předpoklady. Respondenti měli za úkol vybrat mezi těmito možnostmi:

- Empatie
- Vyrovnanost
- Schopnost jednat s lidmi
- Zásadovost
- Znalost cizího jazyka
- Jiné, prosím, uveďte

Mezi osobnostními a profesními schopnostmi budoucího pracovníka zvítězily požadavky: aby pracovník uměl jednat na profesionální úrovni, jednal s menšinami, ale také byl ochotný, pečlivý, měl nějakou předchozí praxi a komunikační schopnosti. Dále průzkum ukázal, že nejvíce by měl orientovat v současné situaci etnických menšin na území České republiky, být schopný zvládat konflikty, napětí a mít dovednost strategického plánování. Respondenti (občané) nekladou důraz na potřebu osobního rozvoje, což je však v rozporu s výše uvedenými požadavky. Každý člověk by se měl nějakým způsobem rozvíjet a zdokonalovat. Další otázka zněla, kde takového člověka nejvíce hledat. Jak starostové, tak i zastupitelé by jej převážně hledali buď na základě doporučení z území, nebo by zkusili někoho ze současných spolupracovníků obce, kteří by splňovali dané požadavky. Další variantou je úřad práce, ale ten pouze za předpokladu, že by předchozí možnosti nedopadly.

Dnes již místní akční skupiny umožňují studentům vysokých škol praxi při studiu, popřípadě jim poskytují stáže či jiná zaškolení, což je oboustranně prospěšné při personálním zajišťování kanceláří MAS.

Návrhem řešení pro místní akční skupiny by bylo např. vytvoření prostoru (pravidelná setkání apod.), kde by mohli nalézt a sjednotit své společné zájmy, jak vysokých škol, tak místních akčních skupin, kde by si upřesnili své požadavky, cíle a hlavně by domluvili rozsah i obsah praxe studentů. V minulosti to takto praktikovalo mnoho významných institucí a firem, které ve výsledku díky svým osobním školám pak neměly nouzi o své zaměstnance. Kriticky však musíme konstatovat, že je třeba provést i analýzu trhu, zda by bylo pro případné absolventy dostatek volných pozic. Analýza trhu by mapovala např. jak velká bude poptávka, zda se jedná o trvalou tendenci. Vzhledem k tomu, že komunitní přístup nabírá na významu, buduje se síť komunitních center (např. na území MAS se uvažuje až o 7), lze předpokládat, že poptávka bude růst. Na jedné straně totiž může profese komunitního pracovníka vzbuzovat v laické veřejnosti pocit, že tuto práci může vykonávat kdokoliv, kdo je jakkoliv všeobecně

erudovaný. Avšak aby komunitní práce dokázala přinést, co přinést má, a aby obstála v očích jak politické, tak voličské veřejnosti, je nezbytné, aby se profesionalizovala a zároveň jasně zakotvila v systému profesí, a především aby vycházela z reálných potřeb území.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat, jak je možné využít komunitní práci a komunitní přístup na určitém území se sociálně vyloučenou lokalitou. Účelem šetření bylo zjištění předpokladů budoucího komunitního sociálního pracovníka. Dílčím cílem této práce pak bylo porovnání pohledů a názorů jednotlivých starostů/zastupitelů a jejich občanů, kteří na daném území žijí.

Místní akční skupiny napomáhají zlepšovat životy a životní prostředí v lokálních oblastech. Dále také zcela zdarma nabízejí poradenské a konzultační činnosti, s cílem podpořit především drobné podnikatelé či neziskové organizace, aby dosáhli na jinak nákladné dotační příležitosti a mohli rozvíjet své podnikání, svou činnost i ve prospěch dotčeného území. Z hlavních výhod bylo zmíněno, že podněty pro rozvoj venkova vycházejí přímo od obyvatelstva, místních subjektů a ze skutečných potřeb daného území. O rozvoji území tedy rozhodují (zatím se to učí) samotní obyvatelé, nikoliv úřady.

Na základě položených otázek a sloučením názorů obou skupin je více než patrné, že budoucí pracovník potřebuje nejenom kvalitní vzdělání, ale především lásku k lidem a k území, o které se stará. Schopnost komunikace, empatie, ochota, praxe, jednání s lidmi na profesionální úrovni a schopnost řešit problémy představují jeho nejdůležitější výbavu.

V závěrečném shrnutí je navrženo možné řešení pro území MAS SKCH a také více informací o vyhodnocení dotazníkového průzkumu. Na základě veškerých poznatků, lze prohlásit, že cíl práce byl splněn.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BURCH, Hobart. Basic social policy and playnning. New York: The Haworth Press. 341 pp. 1996. ISBN 0-7890-6026-4.
- [2] Co je MAS. *MAS DOLNOBŘEŽANSKO* [online]. 2013 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.mas-dolnobrezansko.cz/co-je-mas/d-1013/p1=1013>
- [3] Co je to LEADER a Maska. *Ekoregion úhlava* [online]. Jihlava, 2010 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.ekoregion-uhlava.cz/mistni-akcni-skupina/leader-2007-2013/co-je-to-leader>
- [4] FRANCOVÁ, Hana, Aleš Novotný. *Sociální politika v základech*. Praha: Triton, 2008. 187 s. ISBN 978-80-7387-125-3.
- [5] GOJOVÁ, Alice. *Teorie a modely komunitní práce*. Ostrava: Repronis Ostrava, 2006. 116 s. ISBN 80-7368-154-4.
- [6] HARTL, Pavel. *Komunita občanská a komunita terapeutická*. Praha: Slon, 1997. 221 s. ISBN 80-85850-45-1.
- [7] Historie Chrasti. *Město Chrast*. [online]. Město Chrast, 2007 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.mestochrast.cz/mesto-a-urad/d-1001/p1=7952>
- [8] Historie Jenišovice. *Obec Jenišovice* [online]. Obec Jenišovice, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://obecjenisovice.cz/historie/>
- [9] Historie obce. *Město Skuteč* [online]. Město Skuteč, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.skutec.cz/mesto/historie/>
- [10] Historie obce. *Obec Horka* [online]. Obec Horka, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.horka.info/obec-7/historie/>
- [11] Historie Obce. *Obec Leštinka*. [online]. Leštinka, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.obeclestinka.cz/historie-obce/>
- [12] Historie obce. *Obec Předhradí* [online]. Obec Předhradí, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.predhradi.cz/informace-o-obci/historie/>
- [13] Historie obce. *Obec Řestoky* [online]. Obec Řestoky, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.restoky.cz/informace-o-obci/historie/>

- [14] Historie obce. *Obec Trojovice* [online]. Obec Trojovice, 2011 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.trojovice.cz/historie-obce/>
- [15] Historie. *Obec Prosetín* [online]. Obec Prosetín, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.prosetin.eu/obec-1/historie/>
- [16] Historie. *Obec Zájezdec* [online]. Obec Zájezdec, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://zajezdec.cz/obec/>
- [17] Charakteristika okresu Chrudim. *Český statistický úřad* [online]. Praha, 2017 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/x/charakteristika_okresu_chrudim
- [18] Charakteristika okresu Ústí nad Orlicí. *Český statistický úřad* [online]. Praha, 2017 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/x/charakteristika_okresu_usti_nad_orlici
- [19] Charakteristika Pardubického kraje (údaje za rok 2016). *Český statistický úřad* [online]. Praha, 2016 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/x/charakteristika-pardubickeho-kraje-udaje-za-rok-2016>
- [20] Informace o městyse. *Městys Chroustovice* [online]. Městys Chroustovice, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.obec-chroustovice.net/mestys/informace-o-mestyse/>
- [21] Informace o obci. *Obec Hroubovice* [online]. Obec hroubovice, 2017 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://hroubovice.cz/index.php/informace-o-obci/>
- [22] KENNEDY, Patricia. *Key Themes in Social Policy*. New York: Routledge, 2013. 181 s. ISBN 978-0-415-520097-3.
- [23] Kraj. *Český Statistický úřad* [online]. Praha, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/x/kraj>
- [24] KRAUS, Blahoslav. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál s. r. o, 2008. ISBN 978-80-262-0643-9.
- [25] KREBS, Vojtěch, a kol. *Sociální politika*. 3. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2005. 540 s. ISBN 80-7357-050-5.
- [26] MAHROVÁ, Gabriela a Martina VEGLÁŘOVÁ. *Sociální práce s lidmi s duševním onemocněním*. Praha: Grada Publishing, 2008. 176 s. ISBN 978-80-247-2138-5.

- [27] MAP. *Prostějov venkov ops* [online]. Prostějov, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.maspvvenkov.cz/map-249/>
- [28] MATOUŠ, Oldřich a kol.. *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál s. r. o, 2013. 395 s. ISBN 978-80-262-0213-4.
- [29] MATOUŠEK, Oldřich. *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál s. r. o, 2008. 380 s. ISBN 978-80-7367-502-8.
- [30] MATOUŠKOVÁ, K. - PÁTKOVÁ, M. *Program podpory rozvoje venkovských regionů LEADER ČR* [online]. Praha: Mze ČR, 2005 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.mze.cz/Index.aspx?tm=1&deploy=1802&typ=2&ch=74&ids=2687&val=2687>
- [31] Město Hrochův Týnec s místními částmi Stíčany, Blížňovice, Skalice a Blansko. *Obec Hrochův Týnec* [online]. Hrochův Týnec, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.hrochuvtynec.cz/mestsky-urad/>
- [32] Metoda LEADER. *Mas partnerství* [online]. 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.maspartnerstvi.cz/metoda-leader/>
- [33] Mikroregiony a místní akční skupiny. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. Praha, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>
- [34] MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR. *Strategie sociálního začleňování 2014-2020*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2014. 86 s. ISBN 978-80-7421-080-8.
- [35] O nás. *Národní síť Místních akčních skupin České republiky* [online]. 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/>
- [36] O obci. *Obec Střemošice a Bílý kůň* [online]. 2017 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.stremosice.cz/o-obci/ds-50/p1=52>
- [37] Občanská vybavenost. CHMELOVÁ, Pavlína. *Obec Přestavlky* [online]. [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://www.prestavlky.cz/obcanska-vybavenost>
- [38] Obec Lozice. *Obec Lozice* [online]. Obec Lozice, 2017 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.lozice.cz/15-obec-lozice/>

- [39] Okresy. *Český Statistický úřad* [online]. Praha, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/x/okresy>
- [40] Přístup Leader: základní příručka. Evropská komise [online]. 2006 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/index_cs
- [41] Správní uspořádání ČR. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. Česká republika, 2012 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz>
- [42] TOMEŠ Igor. *Sociální politika teorie a mezinárodní zkušenost*. Praha: Sociopress, spol. s.r.o., 2001. 262 s. ISBN 80-86484-00-9.
- [43] Úvodní strana. *MAS SKCH* [online]. [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.mas-skch.cz/>
- [44] Úvodní strana. *Obec Rosice* [online]. Obec Rosice, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.obec-rosice.cz/>
- [45] Úvodní strana. *Obec Vrbatův Kostelec* [online]. Obec Vrbatův Kostelec, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.vrbatuvkostelec.cz/>
- [46] Území. *MAS SKCH* [online]. 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.masskch.cz/o-nas/uzemi/>
- [47] VEBER, Jaromír. *Management: základy, moderní manažerské přístupy, výkonnost a prosperita*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2011. ISBN 978-80-7261-200-0.
- [48] Základní informace. *Město Luže* [online]. Město Luže, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.luze.cz/mesto/informace-o-meste/soucasnost/>
- [49] Základní informace. *Obec Řepníky* [online]. Obec Řepníky, 2017 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.obecrepniky.cz/11-zakladni-informace/>
- [50] Základní informace. *Obec Zaječice* [online]. Obec Zaječice, 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.zajecice.cz/zakladni-informace>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Dotazník (občané ČR)

Příloha B – Dotazník (starostové/zastupitelé)

Příloha A

Vážení občané,

V současnosti píše bakalářskou práci na téma Komunitní přístup v praxi. Dovoluji si Vás proto touto cestou požádat o pár minut Vašeho drahocenného času, který budete potřebovat k vyplnění krátkého dotazníku, který se týká poptávky po komunitních sociálních pracovnících.

Vyplnění tohoto dotazníku je anonymní. Jeho výsledky použiji pouze pro potřeby mé bakalářské práce. Byla bych také vděčná, kdybyste odpovídali pravdivě.

Předem děkuji za spolupráci.

Komunitní pracovník

Tímto pracovníkem může být pouze kvalifikovaný pracovník s odborností dle požadavků zákona č. 108/2006 Sb. O sociálních službách. Nebo komunitní pracovník vedený garantem komunitní sociální práce. Tento pracovník by měl být schopný zvládat konflikty a napětí, vytvářet vazby k okolí a společnosti, schopnost empatie, reflexe hodnotového systému jednotlivců a komunity a mnoho dalšího.

Komunitní centrum

Jedná se o veřejná víceúčelová zařízení, ve kterých se setkávají členové komunity za účelem realizace nejrůznějších aktivit (sociálních, vzdělávacích, kulturních a rekreačních aktivit) s cílem zlepšit sociální situaci těchto jednotlivců a komunity jako celku.

1. Slyšeli jste někdy o pojmu komunitní pracovník?

1. Ano, vím, kdo to je	
2. Ano, vím, kdo to je, ale jen trochu	
3. Nevím	

2. Slyšeli jste někdy o pojmu komunitní centrum?

1. Ano, vím, co to je	
2. Ano, vím, co to je, ale jen trochu	
3. Nevím	

3. Co byste očekával/a od člověka, který se o místo komunitního pracovníka uchází? (osobnostní, profesní či jiné charakteristiky)

.....

.....

.....

.....

4. Jaké by měl mít osobnostní a odborné znalosti?

*(u každé otázky je nutno zaznamenat na číselné ose míru osobního postoje
1 = rozhodně ano, 2 = spíše ano, 3 = spíše ne, 4 = rozhodně ne)*

1.	Empatie	1	2	3	4
2.	Vyrovnanost	1	2	3	4
3.	Schopnost jednat s lidmi	1	2	3	4
4.	Zásadovost	1	2	3	4
5.	Znalost cizího jazyka	1	2	3	4
6.	Jiné, prosíme, uveďte ...				
		1	2	3	4

5. Jaké problémy by měl tento pracovník řešit ve vaší obci a okolí:

*(u každé otázky je nutno zaznamenat na číselné ose míru osobního postoj
1 = rozhodně ano, 2 = spíše ano, 3 = spíše ne, 4 = rozhodně ne)*

1.	Kvalita bydlení	1	2	3	4
2.	Spolupráce se školami	1	2	3	4
3.	Zdravotnictví	1	2	3	4
4.	Sociální služby	1	2	3	4
5.	Kultura a společenský život	1	2	3	4
6.	Veřejná doprava	1	2	3	4
7.	Stav místních komunikací a chodníků	1	2	3	4
9.	Pracovní příležitosti	1	2	3	4
10.	Vzhled/stav krajiny v okolí obce	1	2	3	4
11.	Stav životního prostředí v obci a okolí	1	2	3	4
12.	Možnosti třídění odpadů	1	2	3	4
13.	Jiné, prosíme, uveďte ...				
		1	2	3	4

6. Jak hodnotíte stav vaší obce v následujících oblastech?

(u každé otázky je nutno zaznamenat na číselné ose míru osobního postoje

1 = výborné, nic bych neměnila, 2 = vyhovující, 3 = dostatečné, až na pár věcí 4 = Špatné, změnila bych to)

1.	Kvalita bydlení	1	2	3	4
2.	Spolupráce se školami	1	2	3	4
3.	Zdravotnictví	1	2	3	4
4.	Sociální služby	1	2	3	4
5.	Kultura a společenský život	1	2	3	4
6.	Veřejná doprava	1	2	3	4
7.	Stav místních komunikací a chodníků	1	2	3	4
8.	Stav historických objektů	1	2	3	4

9.	Pracovní příležitosti	1	2	3	4
10.	Vzhled/stav krajiny v okolí obce	1	2	3	4
11.	Stav životního prostředí v obci a okolí	1	2	3	4
12.	Možnosti třídění odpadů	1	2	3	4
13.	Jiné, prosíme, uveďte ...				
		1	2	3	4

7. Jaká je Vaše ekonomická aktivita?

(zde možno označit více odpovědí)

1.	Student	
2.	Zaměstnaný	
3.	Osoba samostatně výdělečně činná	
4.	Nezaměstnaný	
5.	Příjemce starobního důchodu	
6.	Příjemce invalidního důchodu	

8. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

1.	Základní	
2.	Vyučen, střední bez maturity	
3.	Střední s maturitou	
4.	Vyšší odborné	
5.	Vysokoškolské	

9. Rodinný stav

1.	Svobodný/á	
2.	Ženatý/vdaná	
3.	S druhem/družkou	
4.	Rozvedený/á	
5.	Vdovec/vdova	

10. Věk

1.	18 – 25 let	
2.	26 – 40 let	
3.	41 – 55 let	
4.	56 – 70 let	
5.	70 a více	

11. Pohlaví

1.	Muž	
2.	Žena	

Děkuji, za vyplnění.

Nikola Kubištová, studentka Univerzity Pardubice.

Příloha B

Vážení zastupitelé,

V současnosti píše bakalářskou práci na téma Komunitní přístup v praxi. Dovoluji si Vás proto touto cestou požádat o pár minut Vašeho drahocenného času, který budete potřebovat k vyplnění krátkého dotazníku, který se týká poptávky po komunitních sociálních pracovnících.

Vyplnění tohoto dotazníku je anonymní. Jeho výsledky použiji pouze pro potřeby mé bakalářské práce. Byla bych také vděčná, kdybyste odpovídali pravdivě.

Předem děkuji za spolupráci.

Komunitní pracovník

Tímto pracovníkem může být pouze kvalifikovaný pracovník s odborností dle požadavků zákona č. 108/2006 Sb. O sociálních službách. Nebo komunitní pracovník vedený garantem komunitní sociální práce. Tento pracovník by měl být schopný zvládat konflikty a napětí, vytvářet vazby k okolí a společnosti, schopnost empatie, reflexe hodnotového systému jednotlivců a komunity a mnoho dalšího.

Komunitní centrum

Jedná se o veřejná víceúčelová zařízení, ve kterých se setkávají členové komunity za účelem realizace nejrůznějších aktivit (sociálních, vzdělávacích, kulturních a rekreačních aktivit) s cílem zlepšit sociální situaci těchto jednotlivců a komunity jako celku.

1. K čemu si myslíte, že slouží komunitní centrum?

1. Slouží ke konání nejrůznějších aktivit	
2. Slouží zejména sociálně vyloučeným osobám	
3. Komunitní centrum neslouží k ničemu, je zbytečné	
4. Slouží k ...	

2. Charakterizujte komunitního pracovníka (stačí jednou větou).

.....

.....

.....

.....

3. Co byste očekával/a od člověka, který se o místo komunitního pracovníka uchází? (osobnostní, profesní či jiné charakteristiky)

.....

.....

.....

.....

4. Jaký by měl mít budoucí komunitní sociální pracovník nejvyšší dosažené vzdělání?

1. Základní	
2. Vyučen, střední bez maturity	
3. Střední s maturitou	
4. Vyšší odborné	
5. Vysokoškolské	

5. Měl by mít už nějaké předchozí zkušenosti? S čím konkrétně?

(u každé otázky je nutno zaznamenat na číselné ose míru osobního postoje

1 = rozhodně ano, 2 = spíše ano, 3 = spíše ne, 4 = rozhodně ne)

Ano, měl by mít předchozí zkušenosti s:					
1.	Znalost historie a současné situace sociálního znevýhodnění a vyloučení v ČR	1	2	3	4
2.	Znalost současné situace etnických menšin na území ČR	1	2	3	4
3.	Schopnost empatie, reflexe hodnotového systému jednotlivců a komunity	1	2	3	4
4.	Schopnosti a dovednosti, motivace jednotlivců a skupin	1	2	3	4
5.	Schopnost zvládat konflikty a napětí	1	2	3	4
6.	Dovednost strategického plánování	1	2	3	4
7.	Znalost systému sociálních služeb a jejich souvislostí	1	2	3	4
8.	Ochota osobního rozvoje (např. občanská poradna)	1	2	3	4
9.	Jiné, prosíme, uveďte ...				
		1	2	3	4
		1	2	3	4

6. Kde byste takového člověka nejvíce hledal/a?

(u každé otázky je nutno zaznamenat na číselné ose míru osobního postoje

1 = rozhodně ano, 2 = spíše ano, 3 = spíše ne, 4 = rozhodně ne)

1. Přímou na úřadu práce	1	2	3	4
2. Vnitřní zdroje (někdo ze současných pracovníků obce)	1	2	3	4
3. Podal/a bych poptávku na internetové stránky obce	1	2	3	4
4. Podal/a bych poptávku do obecního zpravodaje	1	2	3	4
5. Doporučení z území	1	2	3	4
6. Jiné, prosím, uveďte ...				
	1	2	3	4
	1	2	3	4

7. Počet obyvatel obce, ve které vykonáváte svou funkci

1. Do 500	
2. Nad 500 do 3 000	
3. Nad 3 000 do 10 000	
4. Nad 10 000 do 50 000	
5. Nad 50 000 do 150 000	
6. Nad 150 000	

8. Věk

1. 18 – 25 let	
2. 26 – 40 let	
3. 41 – 55 let	
4. 56 – 70 let	
5. 70 a více	

9. Pohlaví

1. Muž	
2. Žena	

Děkuji, za vyplnění.

Nikola Kubištová, studentka Univerzity Pardubice.